

Popis izvora:

F. Cega, Trogir i njegovo područje od početka 18. do prve polovice 19. st.
(rukopis magistarskog rada obranjenog 23.12.1994.)
Muzej grada Trogira, Arhiv obitelji Garagnin-Fanfogna
Muzej grada Trogira, Nacrti palate Garagnin-Fanfogna
Muzej grada Trogira, Knjižnica Garagnin-Fanfogna
Povijesni arhiv Splita, Arhiv Fanfogna Garagnin, Imovinski spisi.

Summary:

The Garagnin Fanfogna Library at the Museum of the City of Trogir

The Museum of the City of Trogir is located in a palace that once belonged to the Garagnin Farfogna family, so that the family library has also been incorporated into the Museum. The Garagnin Farfogna Library is a closed library that is open only for research and at the same time it is a museum collection.

Before the fall of Venice (1796), the family had a list drawn up on 110 pages with 963 titles along with a list of objects that were kept in the library.

In the second half of the 19th century, the fortunes of the Garagnin Farfogna family suddenly took a turn for the worse, so that family members secretly sold off their more valuable books. In this way their very valuable holdings were scattered throughout Croatia and, unfortunately, throughout Hungary as well.

With the establishment of the Museum in the Garagnin Farfogna Palace in 1963, the library became a part of the Museum and in 1964 an inventory was taken of the remaining books and they were catalogued.

After undertaking this time-consuming work, the list held 5581 volumes, including six incunabulae and a small collection of 55 manuscripts. The remaining archives and manuscript materials were transferred for treatment to the Historical Archives in Split, where they remained.

According to the preserved list from 1796, we know how many books were in the library at the time, as well as what other objects were kept in the library. A plan of the library has also been preserved, but, unfortunately, there is no date on it. The books were housed in bookcases that were marked by Roman ordinal numbers from I to XXVIII. These same bookcases are still being used.

The present catalogues (alphabetical, subject, thematic and topographic) are clearly laid out and, once they are transferred to computers, the search of the holdings will be simplified.

KNJIŽNICA ANTUNA LUBINA U MUZEJU GRADA TROGIRA

Danka Radić

Muzej grada Trogira

Trogir

U Muzeju grada Trogira pored knjižnice obitelji Garagnin-Fanfogna, nalazi se i knjižnica Antuna Lubina. Kada je dospjela u prostore Muzeja grada Trogira ne možemo sa sigurnošću tvrditi. Istražujući vrijeme i razloge smještaja Lubinove knjižnice u Muzej grada Trogira, saznala sam da ju je u ovaj muzej premjestio prvi ravnatelj i kustos prof. Mirko Slade Šilović – prema pričanju njegove supruge Mire Slade Šilović – nakon II. svjetskog rata, već u vremenu prije samog osnutka Muzeja, koji je osnovan 1963. godine. Prof. Slade Šilović knjige je prebacio sam kariolama iz kuće Lubinovih, koja i dan danas stoji u blizini južnih zidina grada. Lubinova knjižnica nije pripojena knjižnici Slade Šilović nastaloj naslijedivanjem starih knjižnica trogirske obitelji Dragazzo, Skakoc, Andrić, pa i obitelji Lubin.¹ Majka Marije Slade Šilović bila je Skakoc rođena Lubin. Lubinove slike, neki dokumenti i neobjavljeni rukopisi čuvaju se u knjižnici obitelji Slade Šilović u Trogiru.² Rad na knjižnici Antuna Lubina tek predstoji, pregledavajući je, uočila sam da je već netko popisivao te knjige, ali nisam uspjela utvrditi tko. Gotovo u svakoj knjizi nalazi se predmetni listić otiskan na pisačem stroju. Predstoji sređivanje knjižnice, potpuna revizija i izrada potpunoga kataloga. Površnim pregledom ustanovila sam da su knjige na raznim jezicima, njemačkom, francuskom, talijanskom i engleskom. Ima više od 3000 naslova knjiga i raznih časopisa. Tu se nalaze knjige crkvenog sadržaja, biblije, knjige iz područja teologije, astronomije, fizike, filozofije, umjetnosti, povijesti umjetnosti, književnosti..., uglavnom tiskane u XIX. stoljeću. Primjerice, tu su djela poznatih talijanskih pjesnika, sva djela Williama Shakespearea, te ostalih engleskih pjesnika Williama Wordsworda, Williama Butlera Yeatsa, T. S. Eliota, zatim kolekcije britanskih autora, Hewlett, Carlylea, Martensa, Scotta i Levera, kompleti Revue des grandes proces contemporains itd. Trogirskoj, a posebice široj javnosti uopće nije poznato da se u Muzeju grada Trogira nalazi knjižnica Antuna Lubina. Da bismo shvatili njezino značenje i vrijednost, moram u najkraćim crtama opisati život i djelovanje Antuna Lubina.

Ovog trogirskog velikana, koji je u svoje vrijeme bio neprrijeporan autoritet za tumačenje Dantea i danas neizostavno citiraju na katedrama za talijanistiku u Njemačkoj, Austriji i Italiji. U svojim enciklopedijama spominju ga i kao

dantista par excelence. Kod nas, na žalost, o njemu nema ni spomena u leksikonima.

Zahvaljujući prof. Mirku Slade Šiloviću, Antun Lubin nije potpuno zaboravljen.³ Prof. Slade Šilović čuvao je i obradivao spise i dokumente koje je Lubin ostavio za sobom, pa ipak ni njegov rad nije postavio Antuna Lubina na ono mjesto koje mu u hrvatskoj dantistici pripada. Zahvaljujući prof. Slade Šiloviću, sačuvana je – spomenuli smo – i njegova bogata knjižnica. Antonio (Ante, Antun) Lubin rodio se u Trogiru 22. listopada 1809. godine.⁴ Majka mu bila je Dominka rođena Koščina – Skakoc, a otac Lovre, koji je po zanimanju bio kovač. Sukobivši se s talijansima, obitelj je promijenila svoje prezime u Veselić. Osnovno obrazovanje Antun Lubin stekao je kod svećenika Ivana Skakoca, ravnatelja Kolegija sv. Lazara na otoku Čiovu. Gimnaziju je završio u Zadru (1825. – 1829.). Studije je započeo u sjemeništu, ali ih je zbog bolesti prekinuo. Kao klerik bio je u Trogiru učitelj (1832.), pa ravnatelj niže osnovne škole. Proničljiva i analitička duha, studije je nastavio u Veneciji i Padovi kao i mnogi drugi Trogirani (1832. – 1834.). Tamo se pobliže upoznaje s talijanskim jezikom, gramatikom i sintaksom, te 1835. godine u Padovi stječe doktorat iz Filozofije. Iste godine vraća se rodni Trogir i zareduje za svećenika. Svećenik Kolegijalne crkve u Trogiru bio je od 1837. pa do 1838. godine.⁵ Bio je i privatni učitelj u Trstu, a u Dubrovniku je podučavao na dvoru dubrovačkih knezova Gozze. U zadarskoj gimnaziji predavao je gramatiku (1842. – 1844.), (1846. – 1854.), u gimnaziji u Splitu (1844. – 1846.) filozofiju i humanistiku, a u Veneciji talijanski i latinski jezik (1854. – 1857.). Kao profesor sudjelovao je u reformi školstva koja je uspješno završena 1848. godine. Lubin je, naime, bio dugogodišnji profesor talijanske književnosti na Sveučilištu u Grazu (1857. – 1875.). Godine 1857. imenovan je sveučilišnim profesorom za talijanski jezik i književnost na Sveučilištu u Grazu. U tom austrijskom gradu njegovim imenovanjem bila je ustavljena katedra za talijanski jezik. Učeni Trogiranin na znanstvenom i nastavnom radu u Grazu, pisao je i objavljivao na njemačkom jeziku, a u Padovi, Bologni, Trstu i Mlecima na talijanskom. Govorio je i francuski, a znao je i latinski, arapski, kaldejski, sirijski i sijamski jezik. U prosincu 1899. kao umirovljenik vraća se u svoj rodni grad, gdje umire gotovo slijep 21. srpnja 1900. Jedan od kroničara zabilježio je kako se po uskim ulicama opažalo starog profesora gorostasnog stasa, pogrbljenog, košturnjavog, s visokim staromodnim cilindrom kroz koji su provirivale sijede kose. Svojem najpoznatijem gradaninu Trogir se odužio velicanstvenim sprovodom. Posljednji se od njega nad njegovim grobom oprostio splitski gradonačelnik Vinko Milić. Talijanske su novine u povodu njegove smrti pisale kako su "Hrvati dali dva najveća dantista na svijetu, Niccola Tommasea i Antonija Lubina".⁶ U

Dr. Antun Lubina

rodnom gradu Antun Lubin bio je ideolog Autonomijske stranke i vijećnik u općinskoj skupštini. Zalagao se za autonomiju Dalmacije.⁷

Prvi tiskani prilog mu je *In faustissimum natalis diem S.M.I.R.A. Francisci I* (Venecija, 1833.). Suradivao je i u časopisima, listovima i drugim publikacijama: *Gazetta di Zara* (1842.), *La voce dalmatica* (Zara, 1861.), *Archivo Veneto* (1869. – 1871.), *Veneto cattolico* (1878.), *Rivista dalmatica* (Zara, 1899.), *Cultura di R. Bonghi* (Anno VII.). Tiskao je letak – pismo *Ringraziamento per congratulazioni ed auguri* (Graz, 1898.)

Odlikan je Ordenom reda Franje Josipa I. i imenovan vitezom Željezne krune.

Cijeli svoj život Antun Lubin posvetio je proučavanju "Božanstvene komedije" vidjevši u njoj prije svega genijalnu alegoriju, što znači da nije prihvatio stanovište da se djelo može uvijek bukvalno tumačiti. O Danteu Alighieriju i o njegovu radu objavio je oko 1500 stranica. Bio je pozitivist, erudit, poliglot i strasni polemičar. Baveći se Danteom, Lubin je ispitao gotovo sve izvore kojima se mogao služiti. Temeljito je proučio Bibliju, te sva djela koja su utjecala na Dantea. Dantev tekst nije ga

zanimao kao umjetnička tvorevina, već mu je pristupao želeći u njemu sve razjasniti. Nije vjerovao u mogućnost iracionalnog i neuhvatljivog, zbog toga su ga njemački dantisti objeruće prihvatili. U proučavanju se držao načela: Dante tumačen Danteom. To je, kako kaže, njegov hermeneutički zakon. Tako se zove i jedna njegova studija u kojoj govori o književnim izvorima za proučavanje Dantea i njegove Božanstvene komedije. Glavno Lubino djelo je njegovo izdanje Danteove Božanstvene komedije u Padovi 1881. godine. Knjiga ima 935 stranica, od toga više od 500 stranica je Lubinov tekst. U predgovoru nam donosi Danteov životopis i prikaz nekih njegovih manjih djela, pripravne studije za čitanje i razumijevanje toga klasičnog djela talijanske i svjetske književnosti. Vrijednost Lubinova predgovora sastoji se u tome što on sadržava njegove osobne zaključke i nazore do kojih je sam došao. Poslije predgovora slijede četiri litografiirane stranice, koje nam predočavaju nebeske i astronomske prostore, kojima je svrha upoznati čitatelja s arhitekturom drugog svijeta i olakšati mu poznавanje neki astronimskih pitanja⁸, zatim pregledne sinoptičke tablice cijelog spjeva sa sadržajem pojedinih pjevanja, popis imena i glavnih pojmoveva. Tada dolazi tekst Božanstvene komedije s bilješkama, a njemu je pridodata i Lubinova prozna obrada, koja čitatelja oslobada stalnog zagledanja u bilješke. To izdanje, mnogi stručnjaci ocijenili su enciklopedijom Komedije. U knjizi "Dante protumačen Danteom i polemike o Dantetu" (Dante spiegati con Dante e polemiche dantesche, Trieste, 1884.) nalazi se šest njegovih odgovora kritičarima i oponentima. Mirko Tomasović zapisaо je o Antunu Lubinu: "Možda je najpoticajnija njegova interpretacija auktorskog lika... Lubin je uzvitlao prašinu svojim interpretacijama lika Matelde u Čistilištu (XXVIII. pjevanje), dotacijama pjesama i proze u Dantevu djelu *La vita nuova*, interpretacijama Beatrice i žene koju Dante nazivlje la donna Gentile, a u posljednjoj fazi proučavao je astronomске konotacije Božanstvene komedije, poglavito raja, u čemu prethodi najnovijim pogledima o strukturi tog spjeva".⁹ I Dinko Politeo spominje ga kao hrvatskog danteoslovca. Lubinova knjižnica kao i dokumenti o njemu koji se čuvaju u Trogiru mogu biti poticaj mlađim znanstvenicima i stručnjacima za posebnu studiju o Antunu Lubinu ili pak disertaciju o hrvatskom danteoslovcu.

Djela dr. don Antuna Lubina:¹⁰

In faustissimum diem S.M.I.R.A. Francisci i publicae felicitatia auctoris Dalmatiaeque amantissimi parentis, Elega Patavii, 1835.; Per Santa Anastasia martire, Orazione, Zara, 1843.; La Matelda di Dante Alighieri, Graz, 1862.; Intorno all' epoca dalla Vita nuova due prime cantiche della Divina commedia di Dante Alighieri, Graz, 1864.; Zur Antwort auf die Besprechung meiner

Schrift "Allegoria...", Wien, 1866.; Giuseppona di Hoffinger tradutrice della "Divina commedia", Bassano, 1869.; Scene della terza cantica della "Divina Commedia" e sua ragione, Venezia, 1877.; Soggetto e piano della terza cantica della "Divina commedia", Venezia, 1878.; Osservazioni sulla Matelda svelata del dr. J.A. Scartazzini, Graz, 1878.; "Commedia" di Dante Alighieri, preceduta dalla Vita e da Studi Preparatori Illustrativi, esposta e commentata da Antonio Lubin, Padova.; Il cerchio che, secondo Dante, fa parere Venere seratina e mattutina, secondo i due diversi tempi e deduzioni che se ne traggono, Bologna, 1892.; Dante e gli astronomi italiani; Dante e la donna gentile, Trieste, 1898.; Contro l' annessione della Dalmazia alla Croazia, incidentemente contro la slavizzazione delle provincie tedesche e italiane dell' Austria (talijanski i njemacki), Trieste, 1898.; Il pianeta Venere a la Dama filosofica, Trieste, 1898.; Soluzione di varie importanti questioni dantesche, tratta dall' "Vita nuova", Zara, 1899.; Questione dantesca, Zara, 1899.¹¹

Bilješke:

1. Knjižnica Slade – Šilović nastala je naslijedivanjem starih trogirske obitelji, kao što su Dragazzo, Lubin, Skakoc i Andrić. Tu se nalaze knjige crkvenog sadržaja, liturgijski zapisi, knjige iz područja teologije, matematike, farmacije, botanike, zoologije, medicine, filozofije..., na latinskom, njemackom, talijanskom i hrvatskom jeziku i manje na ostalim jezicima. U toj opsežnoj knjižnici nalazi se i nekoliko vrlo starih izdanja iz samog početka XVI. stoljeća – biblije, knjige crkvenog sadržaja i nekoliko rukopisa. Spomenimo neke od naslova: Marko Marulić: Circa l' instituzione del buono e beato vivere, Venecija, 1569.; Petronije Arbiter: Satyrycon Cum fragmento nuper Tragurii reperto, Amsterdam, 1669.; Petronije Arbiter: Fragmentum nuper Tragurij repertum, 1664.; Jerolim Bufalis: Armi di Trau, grbovnik Trogira trogirske bilježnika koji je 1776. izrađen i čija su sva djela ostala u rukopisima. Ovaj primjerak sadržava neke povijesno-zemljopisne podatke o "Kraljevini Dalmaciji" i Trogiru i grbovi i opise 65 trogirske obitelji; Pavao Andreis: Istoria di Trau, rukopis koji je služio kao podloga don Marku Perojeviću koji je 1908. godine objavio Andreisovu Povijest Trogira. Andreis, historičar suvremenik Luciusa, poznata su četiri rukopisa njegove Povijesti Trogira, ovaj se vodi kao "Dragazzov primjerak"; Ivan Lukić: De regno Dalmatiae et Croatiae libri sex, Amsterdam, 1668.; Ivan Lukić: Historia di Dalmatia e in particolare della Citta si Trau, Spalato e Sebenico, Venecija, 1674.; Alberto Fortis: Viaggio in Dalmazia, Venecija, 1774.; Giorlamo Brusoni: Historia Dell' ultima guerra tra Veneziane e Turchi, Venecija, 1673.; Koriolan Cippico: Delle quere de' Venezia nell' Asia libri tre, Venecija, 1796.; Ivan Luka Garagnini: Knjiga pastirska..., Venecija, 1779.; Marin Geraldic: Nave Ragusea, Italia, 1819.; Glibuschi: Grammatica latini – iliryc, Venecija, 1781.; Tu se nalaze i uvezani primjerici "Kraljskog Dalmatinu" te cijeli godišta novina i časopisa XIX. stoljeća; Zbirka starih vodiča po Trogiru i Dalmaciji, zbirka plakata, stare fotografije od samih početaka postojanja fotografskog aparata pa do danas, kao trajno svjedočanstvo mnogih važnih dogadaja itd. Biblioteka Slade – Šilović također nije sređena.
2. Medu fotografijama nalazi se i uljana slika Antuna Lubina koju je izradio kopist Trogiranin Ivan Tironi 1910. godine.
3. Vidi: Mirko Slade Šilović, Lubin Antun, Leksikon pisaca Jugoslavije III. K – LJ, Matica srpska, 1987., str. 687.
4. Dr. Petar Šimunović svrstava prezime Lubin(a) u prava hrvatska prezimena (Hrvatska prezimena, Zagreb, 1995., str. 65). Ante Lubin nije doseljenik u Trogir, već potomak raširene hrvatske loze.
5. Vidi: dr. Urban Krizomali: Pavao Klement Miošić biskup splitsko-makarski jednog Solinskog (1830. – 1837.), Leonova Tiskara Split, 1941. Kanoniku Antunu Lubinu kao bivšem kapitularnom vikaru bila je od državne vlasti ukinuta potpora od 180 forinta godišnje... br. 499 Privikar i kanonik Antun Lubin u svim svojim odgovorima Biskupskom Ordinarijatu u Splitu bio je vrlo točan pa se iz njegovih spisa lako dadi iscrpti zanimivi podatci... Vampiri Br. 1243. U nekim mjestima biskupije vjerovali su ljudi da i neki mrtvaci iz grobova ustaju, pa bi mrtve osakatili s uvjerenjem da poslige

- toga više ne mogu izlaziti. Biskup je sve svoje dušobrižnike o toj pojavi zapitao i primio razna izvešća. Kanonik Lubin iz Trogirajavlja, da ima već 40 godina da su se uklonile velike zidine oko grada pa su se poboljšale i osušile bare, koje su osobito ljeti uzročile epidemije. Narod je prije tumaćio da su epidemiji krivi vukodlaci, treba ga stoga poučiti. (V. br. 1662).
6. Mate Zorić: Književna prožimanja hrvatsko – talijanska, Književni krug, Split, 1992., str. 455, Stratico je uspješno književno djelo i u Italiji, Tommaseo je dao talijanskoj leksikografiji priloge neprolazne vrijednosti, a u drugoj polovici 19. st. Trogiranin Ante Lubin i Splicanin Adolfo Mussofia zadužili su talijansku dantologiju i znanost o jeziku originalnim prilozima najvišeg dometa... U poglavju Božanstvena komedija u djelu Ante Tresića – Pavicića, Dosta vjerno slijedio je Settembrinev tekst, a u komentariima Tommasea i ponajčešće, Trogiranina Lubina (Bilješka: Služio se njegovom knjigom "Commedia di Dante Alighieri preceduta dalla Vita e da Studi preparatori illustrativi". Esposta e commentata da Antonio Lubin (Padova, 1881.). O Tommaseu i Lubinu pisao je: "Mi Hrvati kojih se lijepo pjesnik u trideset i prvom pjevanju raja sjeca, aki i nemamo još dobrih prijevoda njegovog velikog djela, dali smo mu zahvalnost možda najbolje tumacitelje: Lubina i Thommasea..."
 7. Vidi: Mogućnosti, Split listopad – studeni 1980., 10-11, Mirko Slade Šilović: Bilješke o hrvatskom narodnom preporodu u Trogiru, str. 1181, Još težje je bilo upravljati akcijama za izjednačenje a kasnije potpuno uvodenje hrvatskog jezika kao službenog u javnom komuniciranju, a posebno u općinsku administraciju. Opirali su se autonomas organizirano, a činovnici sa svoje strane bojeći se izgubiti službu, a birokrati neskloni novotvarijama. Trgovci su širili tezu o ugrožavanju veza s Italijom. Najgrlatiji su bili neki pojedinci koji su to i "naučno" dokazivali kao na primjer poznati dantista Trogiranin dr Antonio Lubin.
 8. Lubin je napisao i djelo Dante i talijanski astronomi.
 9. Mirko Tomasović: Ante Lubin, dantolog iz Trogira, Mogućnosti, broj 7/9, 1996., str. 114-120.
 10. Glorija Rabac-Čondrić: Encyclopedie dantesca III, Istituti dell' Encyclopedie Italiana, Roma, 197. p. 695-696.; Glorija Rabac-Čondrić, Alcune interpretazioni dantesche di autori dalmati, zbornik Dante i Slavenski svijet II. priredio Frano Čale, JAZU, Zagreb, 1984., str. 543.
 11. Mirko Slade Šilović, Lubin Antun, Leksikon pisaca Jugoslavije III. K – LJ, Matica srpska, 1987., str. 687.

Summary:

The Antun Lubin Library in the Museum of the City of Trogir

Apart from the library of the Garagnin Fanfogna family, the Museum also holds the Antun Lubin Library. Antun Lubin was born in Trogir on October 22nd 1809, and was a great scholar of the work of Dante.

As a result of the efforts of Professor Mirko Slad Šilović, Antun Lubin has not been forgotten, and his library has been preserved. Antun Lubin devoted his entire life to the study of The Divine Comedy, and published 1500 pages of texts dealing with this subject. Lubin's main work was his edition of The Divine Comedy published in Padova in 1881. The book has 935 pages, 500 of which are those of Lubin's text, foreword and interpretation. The Antun Lubin Library has not been organised, but there are signs that someone has already made a list of the books, since in almost all of the books there is a typewritten subject card. The task of completely organising the library, revising the holdings and making a catalogue still stands before us.

HEMEROTEKA MUZEJA SLAVONIJE

Marina Vinaj
Muzej Slavonije
Osijek

radsko poglavarstvo Slobodnoga i kraljevskoga grada Osijeka, primajući vrijednu donaciju numizmatike, starog oružja i literature uglednog osječkog trgovca Franje Sedlakovića, donijelo je 17. veljače 1877. odluku o utemeljenju Muzeja.

Pod nazivom Muzej slobodnoga i kraljevskoga grada Osijeka, uz prvoga kustosa, profesora klasične filologije Andriju Kodrića, djelujući po "Osnovnim pravilima muzeja slobodnoga i kraljevskoga grada Osijeka", zaživjela je kulturna institucija koja je postala i ostala temelj povijesnog i kulturnog identiteta grada i Slavonije.

Kako se od početka prikupljala raznovrsna građa, ova se ustanova razvijala kao kompleksni muzej, s više odjela, među kojima je i knjižnica. Knjižnica se, kako se navodi u pravilima, sastoji od knjiga i časopisa koje služe za proučavanje zbirk i knjiga i spisa koji imaju povijesnu vrijednost.

Raznovrsna tiskovna građa pristizala je u muzej, te se pohranjivala u knjižnicu, koja je s vremenom postala najveća specijalna knjižnica u Slavoniji, s bogatim fondom razvrstanim u:

- I. Knjižnicu Muzeja kao muzejski odjel (Hrvatske knjige i periodike; knjige 15. st., knjige 16. st. knjige 17. st., knjige 18. st., bidermajerska oprema, secesijska oprema, bibliofilski rariteti, autorski potpisni primjerci, ex libris, glazbena zbirka...),
- II. Zavičajne zbirke (zavičajna zbirka Essekiana – zbirke svih osječkih tiskovina, zavičajna zbirka Slavoniana),
- III. Specijalnu knjižnicu Muzeja (djeluje od 1877. g., skuplja literaturu vezanu uz muzejske interese stručnjaka i prema rasponu muzejskih odjela).

Hemerotečna grada – novine, izresci, plakati, sitni tisak – pristizala je u velikim količinama u muzej, te se razvrstavala po ostalim odjelima. Godine 1903. veliki darovatelj Franjo Nuber zalaže se da se za muzej otkupi 66 komada slavonskih kalendara tiskanih u Osijeku i Pešti. Profesor Vjekoslav Celestin, dugogodišnji kustos koji je umnogome pridonio obogaćivanju zbirki, uređenju muzeja, te suradnji s brojnim kulturnim institucijama u listu "Die Drau" (od 12. prosinca 1908.) moli gradanstvo da za muzej prikuplja i predaje sitni tisak, novine, plakate, etnografski materijal, privatne i javne objave, pozive, programe, materijale kulturnih društava, kazališne programe te programe raznih čitaonica.